



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 1442/2020
21.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиље АА и тужиоца млт. ББ, чија је законска заступница мајка АА, обоје из ..., чији је пуномоћник Драган Коњевић, адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Марија Јоксовић, адвокат из ..., ради измене одлуке о начину одржавања личних односа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 585/19 од 05.11.2019. године, у седници одржаној 21.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 585/19 од 05.11.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу, Судске јединице у Кули П2 5/19 од 12.06.2019. године, измењен је модел одржавања личних односа одређен пресудом Основног суда у Врбасу, Судске јединице у Кули П2 524/19 од 04.02.2016. године, тако што је одређено да ће се виђање туженог и млт. ББ одвијати у домаћинству туженог сваког другог викенда од петка у 18.00 часова до недеље у до 18.00 часова и оне среде у недељи када викендом не борави код оца од 15.00 часова до 18.00 часова тако што ће тужени преузимати дете и враћати га на адресу његовог пребивалишта. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 585/19 од 05.11.2019. године, жалба туженог је одбијена и потврђена је првостепена пресуда у делу којим је усвојен захтев за измену одлуке о начину одржавања личних односа, а жалба тужиоца је усвојена, па је преиначена одлука о трошковима поступка тако што је обавезан тужени да тужиоцима накнади трошкове поступка у износу од 43.500,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате. Обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 12.000,00 динара. Одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Позивање ревидента на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. учињене у поступку пред другостепеним судом није основано.

Према утврђеном чињеничном стању, малолетни ББ, син туженог је рођен ...2007. године у браку са законском заступницом. Приликом развода брака пресудом Основног суда у Сомбору, Судске јединице у Кули П2 98/11 од 28.06.2012. године, мал. ББ, поверен је на самостално вршење родитељског права мајци, а отац је обавезан да доприноси издржавању мал. детета износом од 5.000,00 динара, месечно. Том пресудом уређен је и начин одржавања личних односа мал. детета са оцем, тако што ће се са оцем виђати од четвртка од 17.00 часова до недеље до 17.00 часова, прву половину зимског и прву половину летњег распуста, боравити у домаћинству оца. Ова пресуда је промењена у погледу начина одржавања личних односа мал. детета са оцем пресудом Основног суда у Врбасу, Судске јединице у Кули П2 524/15 од 04.02.2016. године, тако што је одређено да ће дете са оцем проводити три викенда за редом у месецу почев од петка од 17.00 до недеље до 19.00 часова и сваке среде од 14.00 до 19.00 часова, прву половину зимског и летњег распуста, рођендан сваке непарне године, државне празнике парних година, верске празнике непарних година и на дан породичне славе оца. У време доношења наведене одлуке малолетни тужилац је похађао ниже разреде основне школе, а сада је ученик шестог разреда. Незнатно је попустио у школи (пети разред је завршио просеком 4,43 а на полугодишту шестог разреда је имао просек 3,9) тако да похађа додатне часове енглеског, немачког и математике. Од ваншколских активности тренира кошарку, а хоби му је пецање. Живи у домаћинству са мајком у кући њених родитеља (који живе и раде у ...), са садашњим супругом тужиље и тужиљином бабом по оцу. Млт. ББ често је боравио у домаћинству оца, (који живи са својом мајком у њеној кући) на основу претходне пресуде. У непосредном разговору мал. ББ са радницима Центара за социјални рад, оставио је утисак дечака отвореног за разговор и сарадњу, те позитивног дечака који је топао и емотиван. Током разговора изразио је жељу да чешће борави код мајке јер би могао да поправи просек и да се чешће виђа са својим другарима и одлази на њихове рођендане. Нижестепени судови су ценили налаз Центара за социјални рад Општине Кула од 10.01.2018. године, који је био мишљења да не постоји потреба за изменом модела контакта између детета и оца, те да је евентуална измена могућа само у делу којим је регулисано виђање током летњег и зимског распуста, али је с обзиром на узраст и изражену жељу мал. ББ, утврђено је да је у најбољем интересу малолетног детета да се измени претходно одређени модел виђања оца- туженог са малолетним дететом који је одређен одлуком од 04.02.2016. године.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су правилно применили материјално право, када су закључили да су испуњени услови за измену раније одлуке о начину одржавања личних односа између малолетног детета и оца- туженог. Оценом налаза и мишљења Центара за социјални рад Општине Кула (који је прибављен применом члана 270. Породичног закона) одлуку су донели руководећи се

најбољим интересом мал.детета у смислу одредбе члана 266. став 1. у вези члана 6. Породичног закона, имајући у виду и изјаву мал. ББ дату пред Центаром за социјални рад. Правилно је измењен њихов начин одржавања личних односа сагласно члану 61. став 1. Породичног закона, јер је сада мал. дете старијег календарског узраста, па су се промениле његове развојне потребе у складу са којим је мал. ББ изразио жељу да устали радне навике како према школи тако и према ваншколским активностима, па су се стекли услови за сужење модела одржавања личних односа између тужиоца и мал.детета.

Према члану 3. Конвенције о правима детета најбољи интерес детета треба да буде од превасходног значаја у свим активностима који се тичу деце без обзира које институције или органи предузимају ове активности. Члан 8. став 1. Конвенције прописано је да се државе чланице обавезују да поштују право детета на очување свог интегритета укључујући држављанство, име и породичне везе како је то признато законом без незаконитог мешања. Чланом 9. став 3. право детета одвојеног од једног или оба родитеља је да редовно одржава личне односе и непосредне контакте са оба родитеља осим ако је то у супротности са најбољим интересом детета. На основу Конвенције о правима детета, дете које је способно да формира сопствено мишљење има право да исто слободно изрази у вези са свим питањима која га се тичу, а мишљењу детета се мора посветити дужна пажња, у складу са годинама и зрелашћу детета

Неосновани су ревизијски наводи туженог којима се оспорава правилност другостепене одлуке, јер је побијеном одлуком у смислу чланова 6, 61. и 266. став 1. Породичног закона, уређен начин одржавања контакта туженог са мал. ББ који модел омогућава одржавање и даље развијање адекватних личних односа између малолетног детета и оца, посебно имајући у виду узраст, пол, емоционалне и развојне потребе детета. Према утврђеном моделу, виђање детета са оцем остварује се на уобичајени начин. Нешто ужим моделом виђања, који подразумева да мал. дете уместо три викенда заредом, код оца борави сваки други викенд и једним радним даном током недеље када се виђање не одвија викендом, погодује најбољем интересу мал. детета који се огледа у постизању равнотеже између очувања блиских односа детета са оцем и стварања услова за даљи развој детета уз више времена које ће проводити са вршњацима и у похађању ваншколских активности.

Ревизијски наводи којима се истиче да је најбољи интерес детета да се начин одржавања личних односа одреди на тај начин што би малолетно дете странака проводило три викенда са оцем, нису основани. Правилно нижестепени судови сматрају да је најбољи интерес малолетног детета да мал. ББ са туженим личне односе одржава сваког другог викенда од петка у 18,00 часова до недеље у 18,00 часова, посебно имајући у виду да осим два викенда дете са оцем проводи среду од 15,00 до 18,00 часова (кад викендом не борави код оца), половину зимског и летњег школског распуста, наизменично код једног и другог родитеља. Оваквим моделом постиже се континуитет у комуникацији између оца и детета, што свакако доприноси и квалитетнијем односу детета и оца, а који је у интересу малолетног детета странака, Одређивањем ширег модела виђања са оцем дете би било лишено задовољства које доноси провођење викенда и са мајком (у дружењу и забави) јер је дете током радне недеље оптерећено школским и ваншколским обавезама, а мајка је осталим данима у

недељи радно ангажована и није у могућности да се у потпуности посвети детету. Имајући у виду наведено, правилно је примењено материјално право и уређен начин одржавања личних односа оца и малолетног детета, у смислу члана 61. и члана 78. став 3. Породичног закона.

Нису основани ревизијски наводи да је ранија пресуда боље регулисала начин виђања са малолетним сином и да је побиијеном пресудом скраћено време оца које ће моћи да проводи са својим дететом, а да суд при доношењу одлуке није вредновао налаз Центра за социјални рад у Кули од 09.01.2018. године, с'обзиром на то да је суд прибавио налаз овог Центра применом члана 270. Породичног закона. Међутим, суд није везан предлогом односно мишљењем Центра који модел виђања треба успоставити, већ је дужан да цени све околности конкретног случаја и одлуку донесе руководећи се најбољим интересом детета. Како се модел виђања утврђен претходном одлуком реализовао несметано у смислу да је мал. ББ редовно одлазио у домаћинство оца, али да је претходна одлука донета када је дете било нижег календарског узраста и када је имало мање обавеза, а да сада има више школских и ваншколских активности, да похађа приватне часове енглеског, немачког и математике (које му плаћа мајка), а да уједно мал. ББ има жељу да постигне бољи успех у школи (који је незнатно покварио), као и да се чешће виђа са својим другарима (обзиром на процену да је то дете способно да то мишљење изрази) исту је правилно суд уважио сходно одредби чл. 65. Породичног закона. По налажењу Врховног касационог суда у интересу је малолетног ББ, да се његови контакти са оцем одвијају на начин одређен нижестепеним пресудама. С'тога нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Неосновани су такође ревизијски наводи којима се указује да је суд занемарио део пресуде коју мења и пропустио да у потпуности одлучи о одвијању личних контаката детета са туженим. Ово због тога што је питање одржавања личних односа туженог са мал. сином ББ за време летњег и зимског школског распуста решено пресудом П2 476/17 од 31.05. 2018.године. Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 668/18 од 20.12.2018.године, ова пресуда је укинута само у оном делу којим је одбијен тужбени захтев за измену одлуке о одржавању личних односа из чега произлази закључак да је у том делу одлука правноснажна и зато се судови овим питањем нису бавили.

Имајући у виду да парничне странке живе у истом месту – ..., мал.дете би могло проводити време са оцем у заједничким активностима и мимо одређеног модела виђања, а што је резултат њихове жеље и договора. С тога је отац у обавези да испланира и квалитетно проводи време са својим дететом све у циљу елиминисања негативних последица нарушених родитељских односа. Такође, мајка има обавезу да припреми дете за контакте са оцем у смислу подстицања детета да се са оцем види и проводи време, па тужени у сваком случају има могућност да када лични односи између њега и детета буду таквог квалитета да је дете спремно да са оцем проводи више времена тражи проширење сада одређеног модела одржавања личних односа.

У ревизији туженог углавном се понављају жалбени наводи, који су били предмет оцене другостепеног суда, коју у целини прихвата и Врховни касациони суд.

Без утицаја су наводи у ревизији којима се оспорава одлука о трошковима поступка с`обзиром на то да о накнади трошкова поступка у вези са породичним односима суд одлучује по слободној оцени у свакој конкретној парници водећи рачуна о разлозима правичности, у смислу члана 207. Породичног закона.

На основу чл. 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић